

PROGRAM PROFILAKTYCZNO- WYCHOWAWCZY

Wychowanie do wartości życia w rodzinie

„Wiem, czuję, rozumiem”

Opracowanie: mgr Bogusława Semmerling

Reda, 2023

SPIS TREŚCI

I.	Wstęp	3
II.	Zadania profilaktyczno- wychowawcze przedszkola.....	5
III.	Cele programu.....	6
IV.	Procedury osiągania celów.....	7
V.	Oczekiwane umiejętności dziecka.....	8
VI.	Zachowania nawykowe przedszkolak.....	14
VII.	System motywacyjny.....	18
VIII.	Nauczyciel przedszkola	19
IX.	Zasady współpracy nauczyciela z rodzicami.....	21
X.	Zasady współpracy ze środowiskiem lokalnym.....	22
XI.	Ewaluacja.....	22

I. WSTĘP

Ważnym elementem w procesie wychowania jest świadomość, że dziecko jest osobą, czyli bytem świadomym, zdolnym do tworzenia siebie. A zatem wychowujący rodzice, nauczyciele czy instytucje wychowawcze nie kształtują osoby, lecz przekazując określone wartości pomagają, by dziecko stawało się bytem samodzielnym zdążającym do określenia siebie. Uwzględniając tezę, iż „wychowanie nie tworzy człowieka, ale pozwala mu tworzyć samego siebie” należy dziecko uczynić współuczestnikiem sytuacji wychowawczych i uwzględniać w doborze zadań, treści i metod oddziaływań wychowawczych, zarówno indywidualne tempo rozwoju dziecka, jak i obserwowalne zmiany w jego osobowości wywołane uczestnictwem w procesie wychowania. Wymaga to położenia głównego akcentu na dziecko, jako podmiotu procesu wychowania i traktowania go jako osoby, której własna aktywność warunkuje w dużej mierze osiągnięte w tym procesie wyniki

Na skutek rozmaitych oczekiwań środowiska wychowawczego dziecka, sposobów wychowywania, dziecko otrzymuje komunikaty, które przekonują go, że wartość jego zależy od rozmaitych czynników zewnętrznych lub od konkretnych działań czy umiejętności a nie po prostu dlatego, że jest cenne samo w sobie. Towarzysząc dzieciom w ich codziennej aktywności, ich codziennych zmaganiach z różnymi zadaniami, przeżyciami, samodzielnością, zauważa się coraz częściej dzieci nie wierzące w swoje możliwości, z niepokojem podchodzące do nowych zadań i działań ale także i takie dzieci, które pozwalają sobie na wszystko, oczekując zachwyty nad wszystkim, cokolwiek zrobią.

Oparcie działalności przedszkola na wartościach humanistycznych i idei podmiotowości, wyznacza wzajemne relacje między dzieckiem, nauczycielem i rodzicami. W tak pojmowanym procesie wychowania istotne staje się nastawienie na osobę dziecka jako autonomiczną wartość, wspomaganie go w indywidualnym rozwoju, budowanie poczucia własnej wartości dziecka, nawiązanie dialogu z rodzicami i środowiskiem. Stąd wynika konieczność uzgadniania wspólnej linii działania, zasad postępowania, wypracowania skutecznego przepływu informacji.

Rolą nauczyciela - wychowawcy jest ukazanie dziecku właściwej drogi w kształtowaniu pozytywnego obrazu siebie w taki sposób, aby mogło ono wykorzystywać wszystkie swoje możliwości w kierowaniu na pozytywne sfery życia przy jednoczesnym odrzuceniu wszystkiego, co może zagrażać i niszczyć. Pracując zgodnie z zasadą: „nie obok dzieci, nie nad dziećmi, ale razem z dziećmi”, duże znaczenie odgrywają wszelkie zabawy wspólnie z dziećmi, bowiem w czasie takiej zabawy dziecko doskonali swoje zdolności, poznaje swoje

możliwości i ocenia je w świetle innych. Nauczycielka znająca możliwości dziecka, pomaga mu w pokonywaniu trudności, motywując do działania, chwaliąc za najdrobniejszy sukces. Czynienie dziecka odpowiedzialnym za wykonanie jakiegoś zadania, pomaga w zdobyciu pewności siebie, poczucia że jest się ważnym, zauważonym. Każda pozytywna ocena czynionych postępów przynosi dziecku możliwość potwierdzenia jego poczucia wartości. Profilaktyka jako część wychowania ma za zadanie wzmocnienie czynników chroniących i eliminację czynników ryzyka.

Program profilaktyczno-wychowawczy „Wychowanie do wartości” obejmuje rozwijanie podstawowych umiejętności potrzebnych w życiu codziennym: współdziałania, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania uczuć i radzenia sobie z nimi, rozwiązywania konfliktów, sztuki słuchania i rozumienia punktu widzenia innej osoby, skutecznego porozumiewania się, tolerancji dla innych ale i tak ważnej w dzisiejszych czasach asertywności. Asertywność oznacza wiarę w siebie, ale jednocześnie szacunek dla uczuć i potrzeb innych ludzi. Być asertywnym oznacza zachowywać się w sposób, który pozwala działać we własnym najlepiej pojętym interesie, uczy jak domagać się respektowania się własnych praw, nie odmawiając tych samych praw innym. Dziecko potrafiące manifestować swoje prawa będzie odporne na „złe oddziaływania innych” oraz będzie potrafiło wybierać w życiu dobre rozwiązania.

Opracowany program profilaktyczno-wychowawczy ma na celu poprawę jakości pracy wychowawczej, uwzględnia potrzeby społeczności przedszkolnej tj. dzieci, rodziców i środowiska oraz pracowników. Integruje nauczycieli i rodziców w realizowaniu celów wychowawczych, ujednolica oddziaływania wychowawcze, kieruje procesy wychowawcze na właściwe tory.

Świadomość tego, że jakość realizacji zadań rozwojowych oraz poczucie jakości życia psychicznego dziecka pozostają ze sobą we wzajemnej relacji to otwartość na dziecko, na jego własną niepowtarzalność daje szansę na to, że nie będziemy nazywać dzieci ogólnie „dziećmi trudnymi”, lecz zobaczymy dzieci, które mają wiele do powiedzenia, ochotę do działania i dziecięcą ciekawość świata.

Warunki do poznawania świata, zdobywania nowych umiejętności, rozwijania zdolności dziecka staną się możliwe tylko wtedy, gdy zaistnieje podmiotowa korelacja oddziaływań wychowawczych rodziny i przedszkola.

II. ZADANIA PROFILAKTYCZNO- WYCHOWAWCZE PRZEDSZKOŁA

- wspomaganie w budowaniu poczucia wartości
- pomoc dziecku w budowaniu pozytywnego obrazu własnego „JA”.
- stwarzanie dzieciom warunków do odkrywania siebie i innych przez własne działania.
- rozwijanie umiejętności komunikowania się w sposób werbalny i niewerbalny umożliwienie dzieciom dokonywania wyborów i przeżywania pozytywnych efektów własnych działań.
 - rozwijanie umiejętności polubownego rozwiązywania spraw konfliktowych na zasadzie kompromisu i uwzględniania potrzeb innych.
 - rozwijanie umiejętności rozróżniania dobra od zła,
 - poszukiwanie wiedzy o otaczającym świecie i zdobywanie nowych doświadczeń.
 - uświadomienie złożoności otaczającego świata i czyhających zagrożeń,
 - wdrożenie do przestrzegania zasad warunkujących bezpieczeństwo.
 - wzmocnienie więzi emocjonalnej z rodziną oraz najbliższym środowiskiem dziecka.
 - kształtowanie podstawowych powinności moralnych np. życzliwości, tolerancji, uczciwości, sprawiedliwości, odpowiedzialności,
 - kształtowanie zachowań prozdrowotnych w szczególności umiejętności spędzania wolnego czasu, przestrzegania zasad higieny i zdrowego odżywiania się.

III. CELE PROGRAMU

Cele ogólne:

- kształtowanie silnej osobowości dziecka odpornej na negatywne wpływy środowiska,
- budowanie dobrej samooceny u każdego dziecka,
- rozwijanie szacunku dla siebie i dla innych oraz wewnętrznej motywacji do wytrwałości w swoim działaniu,
- rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze swoimi emocjami i rozumienia emocji i uczuć innych ludzi,
- dostarczenie dziecku radości życia poprzez radzenie sobie ze stresem oraz odnajdywanie wewnętrznego ładu i spokoju,
- kształcenie postaw empatycznych wobec potrzeb i oczekiwań innych
- dostarczanie dziecku wsparcia emocjonalnego,

- kształtowanie umiejętności dokonywania wyboru tego, co jest dobre i odrzucania tego, co jest złe i szkodliwe.
- znajomość i rozumienie swoich praw i poszanowanie praw innych ludzi,
- wspieranie rodziców dzieci w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- dostarczanie dziecku pozytywnych wzorców zachowań

Cele szczegółowe:

- integracja dziecka z grupą,
- rozwijanie umiejętności współpracy i współdziałania w grupie,
- kształcenie umiejętności przestrzegania zasad wspólnej zabawy,
- przeżywanie radości i satysfakcji z czynienia dobra,
- wypracowanie umiejętności odmawiania w sytuacjach nacisku ze strony innych,
- uwrażliwianie na potrzeby i oczekiwania innych ludzi,
- ukazanie dzieciom wartości najważniejszych w życiu człowieka,
- wdrażanie do zgodnej pracy w grupie i odpowiedzialności za jej wyniki,
- rozumienie i kierowanie swoimi emocjami,
- umiejętne dokonywanie właściwych wyborów.

IV. PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW

Osiągnięcie zamierzonych celów będzie możliwe dzięki:

- dobrej organizacji procesu edukacyjnego i zapewnieniu odpowiednich warunków do jego realizacji,
- tworzeniu sytuacji umożliwiających zdobycie wiedzy i umiejętności w zakresie dbania o własne bezpieczeństwo i zdrowie,
- doborowi atrakcyjnych form i metod pracy opartych na różnorodnej działalności dziecka poprzez przyswajanie, odkrywanie, przeżywanie, działanie: metody podające, metody problemowe, metody aktywizujące, metody praktyczne

FORMY PRACY

- praca indywidualna, rodzaje działalności dzieci pozwalające na rozwijaniu własnej inicjatywy
- czynności samoobsługowe dzieci (np. związane z utrzymaniem higieny osobistej, porządku w sali, szatni) oraz prace użyteczne na rzecz przedszkola, domu itp.,

- spacery i wycieczki,
- zajęcia organizowane przez nauczycielkę z całą grupą lub prowadzone w mniejszych zespołach,
- udział w imprezach i uroczystościach organizowanych w przedszkolu i poza nim,
- udział w konkursach, festiwalach, przeglądach, quizach, turniejach

V. OCZEKIWANE UMIEJĘTNOSCI PRZEDSZKOLAKA

PRZEDSZKOLAK ZNA TRADYCJE RODZINNE I NARODOWE

Standardy osiągnięć	Sposoby realizacji
* Kultywuje tradycje swojej rodziny.	* Pobudzanie ciekawości do interesowania się historią i tradycjami swojej rodziny.
* Pamięta o uroczystościach rodzinnych,	* Wzmacnianie więzi rodzinnych poprzez udział członków rodziny w uroczystościach organizowanych w przedszkolu, zajęciach otwartych itp.
* Jest dumne z kraju, w którym mieszka.	* Uświadomienie dzieciom ich przynależności narodowej (zajęcia, każda nadarzająca się okazja) – jesteśmy Polakami, mieszkamy w Polsce, * Poznawanie mapy Polski, najważniejszych miast i rzek.
* Szanuje język ojczysty i tradycje narodowe.	* Zapoznanie dzieci z barwami narodowymi, godłem, hymnem Polski.
* Zna piękno swojego kraju, regionu, miasta	* Organizowanie spacerów i wycieczek – kierowanie obserwacji dziecka na miejsca charakterystyczne dla miasta, kraju.
* Wie, gdzie pracują jego rodzice i zna wartości wpływające z wykonywanego zawodu.	* Prowadzenie rozmów, zajęć dotyczących poznawania pracy zawodowej rodziców, dziadków, zapraszanie przedstawicieli na zajęcia do przedszkola, * Realizowanie tematów kompleksowych dotyczących poznawania zawodów np. strażaka, lekarza, policjanta, nauczyciela itp.

PRZEDSZKOLAK JEST KULTURALNY

Standardy osiągnięć	Sposoby realizacji
* Używa form grzecznościowych (proszę, dziękuję, przepraszam)	* Wdrażanie do używania zwrotów grzecznościowych w określonych sytuacjach, * Dostarczenie dzieciom wzorców właściwego zachowania się (postawa nauczyciela, postacie z literatury itp.) * Utrwalenie nawyków kulturalnego zachowania się w miejscach publicznych (sklep, poczta, biblioteka, kino, itp.)
* Okazuje szacunek dorosłym, osobom starszym.	* Uwrażliwienie dzieci na potrzeby innych członków rodziny- spokojne i ciche zachowanie podczas odpoczynku, opiekowanie się osobami starszymi, chorymi,
* Posiada nawyk witania się i żegnania z innymi osobami poprzez stosowanie odpowiednich form grzecznościowych.	* Utrwalanie używania zwrotów grzecznościowych: dzień dobry, do widzenia, itd.
* Jest miłe dla innych osób (dorosłych, kolegów)	* Wdrażanie do mówienia miłych słów oraz dziękowania innym za te słowa.
* Dbą o porządek wokół siebie.	* Samodzielne podejmowanie prostych obowiązków w domu i w przedszkolu – sprzątanie zabawek, układanie książek. * Szanowanie wspólnych zabawek i odkładanie ich na wyznaczone miejsce. * Przyzwyczajenie dzieci do przestrzegania zasad dotyczących utrzymywania porządku i szanowania zieleni w najbliższym otoczeniu (papiery wrzucamy do kosza, nie niszczymy drzew, krzewów).
* Słucha kiedy inni mówią, mówi kiedy inni słuchają.	* Rozmowy z dziećmi na temat savoir-vivr'u – stosowanie ich w codziennych sytuacjach.
* Nie mówi z pełnymi ustami.	* Opanowanie umiejętności kulturalnego jedzenia

PRZEDSZKOLAK JEST KOLEŻEŃSKI

Standardy osiągnięć	Sposoby realizacji
<ul style="list-style-type: none"> * Bawi się zgodnie z rówieśnikami. * Integruje się z grupą * Współtworzy normy i zasady obowiązujące w grupie oraz ich respektuje 	<ul style="list-style-type: none"> * Zawieranie umów z dziećmi dotyczących właściwego zachowania w przedszkolu, konsekwentne ich przestrzeganie * Stwarzanie atmosfery przyjaźni i wspólnego akceptowania * Utworzenie „Kodeksów grupowych”
<ul style="list-style-type: none"> * Szanuje cudzą własność. 	<ul style="list-style-type: none"> * Interesowanie się wytworami swoich kolegów, dostrzeganie trudu włożonego w ich powstanie, poszanowanie własności i wytworów pracy kolegów.
<ul style="list-style-type: none"> * Okazuje pomoc dzieciom słabszym, bierze pod uwagę potrzeby innych. 	<ul style="list-style-type: none"> * Rozumienie, że inni mają takie same potrzeby .
<ul style="list-style-type: none"> * Potrafi podzielić się z kolegami zabawką, słodyczami itp. 	<ul style="list-style-type: none"> * Rozumienie, że inni mają potrzebę uczestnictwa w zabawach, korzystania z zabawek, spożywania słodyczy i w związku z tym dzielenie się nimi.
<ul style="list-style-type: none"> * Nie wyrządza nikomu krzywdy – nie wyśmiewa się, nie przedrzeźnia, nie przezywa. 	<ul style="list-style-type: none"> * Dostrzeganie i przeciwstawianie się przejawom samolubstwa, okrucieństwa , przezywania, dokuczania- rozumienie przeżyć z tym związanych.
<ul style="list-style-type: none"> * Pomaga potrzebującym kolegom. 	<ul style="list-style-type: none"> * Opiekowanie się nowymi kolegami oraz tymi, którzy tej pomocy potrzebują.

PRZEDSZKOLAK KONTROLUJE SWOJE ZACHOWANIA

Standardy osiągnięć	Sposoby realizacji
<ul style="list-style-type: none"> * Przestrzega określonych umów * Rozumie konsekwencje łamania przyjętych umów. 	<ul style="list-style-type: none"> * Ustalenie reguł i norm życia w grupie, przestrzeganie ich * Posługiwanie się umiarkowanym głosem, mądre rozwiązywanie zaistniałych konfliktów, * Podporządkowanie się dyżurnemu np. w łazience,

	<ul style="list-style-type: none"> * Ponoszenie konsekwencji łamania przyjętych umów, * Reagowanie na umówiony sygnał np. kończący zabawę.
* Wyraża swoje emocje w sposób kontrolowany, korzysta z pomocy dorosłych w trudnych sytuacjach.	<ul style="list-style-type: none"> * Rozwijanie umiejętności określania swoich uczuć, wyrażania swoich oczekiwań w sposób zrozumiały dla innych; * Zapoznanie z bezpiecznymi sposobami rozładowywania emocji nie wyrządzając krzywdy innym np. darcie papieru, dmuchanie na bibułkę przyklepioną do nosa, zgniatanie gazety; * Poznawanie wzorców właściwego zachowania – postawa nauczyciela, postaci z literatury.
* Prawidłowo przyjmuje krytykę, cieszy się z sukcesów.	* Uczenie właściwego przyjmowania pochwał i krytyki; poszukiwanie sposobów nagradzania sukcesów innych.
* Unika kłamstwa	<ul style="list-style-type: none"> * Rozumienie konsekwencji kłamstwa dla siebie i innych. * Podejmowanie oceny postępowania własnego i kolegów w konkretnych sytuacjach.
* Rozróżnia prawdę, fałsz ; dobro od zła.	<ul style="list-style-type: none"> * Rozróżnianie prawdy, fałszu, fantazji, kłamstwa w utworach literackich i w sytuacjach codziennych, * Podejmowanie prób oceny i ocenianie postępowania bohaterów bajek i opowiadań, * Układanie zakończeń historyjek obrazkowych, przewidywanie skutków złego postępowania, wyciąganie wniosków.
* Mówi o swoich uczuciach	<ul style="list-style-type: none"> * Rozwijanie umiejętności określania swoich uczuć, * Prowadzenie rozmów dotyczących własnych ocen i odczuć, liczenie się z uczuciami drugiej osoby,

PRZEDSZKOLAK DBA O BEZPIECZEŃSTWO

Standardy osiągnięć	Sposoby realizacji
* Przestrzega zakazu nie oddalania się od grupy (z określonego miejsca)	* Ustalenie zasad warunkujących bezpieczeństwo podczas pobytu w przedszkolu (sala, ogród przedszkolny) oraz na wycieczkach.

* Rozumie zakaz brania do rąk nieznanych przedmiotów, produktów.	* Przestrzeganie zakazu spożywania produktów nieznanego pochodzenia (owoce, rośliny, grzyby, słodczyce itp. otrzymywane od obcych).
* Informuje dorosłych o swoich dolegliwościach, złym samopoczuciu.	* Omówienie sposobu postępowania w razie złego samopoczucia, skaleczenia czy innej dolegliwości „Pielęgniarka radzi” spotkanie z pielęgniarką.
* Zna swoje imię, nazwisko i adres zamieszkania.	* Zapamiętanie własnego imienia, nazwiska i adresu zamieszkania.
* Unika niebezpiecznych zabaw i zachowań.	* Dostarczenie dzieciom wzorów zachowania (filmy edukacyjne, teatryki, pogadanki) – poznanie konsekwencji niebezpiecznych zabaw i zachowań.
* Zachowuje ostrożność w kontaktach z obcymi.	* Poznanie niektórych możliwości radzenia sobie w sytuacjach zagrażających własnemu bezpieczeństwu.
* Nie zbliża się do nieznanych zwierząt.	* Oglądanie slajdów, filmów o właściwym zachowaniu w zoo, omówienie zachowań zwierząt, gdy: zwierzę jest zdenerwowane, chore, boi się, * Organizowanie spotkań z weterynarzem.
* Przestrzega zasad ruchu drogowego dla pieszych.	* Dostarczenie wzorców właściwego zachowania się na ulicy (wycieczki na skrzyżowanie, filmy edukacyjne, książki), * Organizowanie spotkań z policjantem,
* Uważnie porusza się po budynku przedszkola oraz w ogrodzie przedszkolnym.	* Ustalenie jasnych zasad warunkujących bezpieczeństwo podczas pobytu w przedszkolu – przestrzeganie umów grupowych. * Respektowanie regulaminów bezpiecznego poruszania się po budynku, placu zabaw, na spacerach i wycieczkach

PRZEDSZKOLAK DBA O SWOJE ZDROWIE

Standardy osiągnięć	Sposoby realizacji:
* Rozumie znaczenie pobytu na świeżym powietrzu.	* Codzienne korzystanie z pobytu w ogrodzie. * Organizowanie zabaw na terenie ogrodu.
* Rozumie potrzebę ubierania się odpowiednio do pogody.	* Rozwijanie umiejętności dokonywania wyboru odpowiedniego ubierania w zależności od warunków atmosferycznych.

	<ul style="list-style-type: none"> * Rozumienie zależności przegrzewania organizmu a zachorowalność.
<ul style="list-style-type: none"> * Dbą o czystość swojego ciała i ubrania. 	<ul style="list-style-type: none"> * Rozumienie znaczenia codziennego mycia ciała. * Wdrażanie do konieczności codziennego zmieniania ubrania. * Przestrzeganie zasady mycia rąk po
<ul style="list-style-type: none"> * Rozumie potrzebę spożywania warzyw i owoców 	<ul style="list-style-type: none"> * Przełamywanie niechęci do spożywania surówek i owoców. * Rozumienie znaczenia spożywania warzyw i owoców dla organizmu jako * Samodzielne przyrządzanie surówek dla swoich kolegów.
<ul style="list-style-type: none"> * Rozumie znaczenie zdrowego odżywiania 	<ul style="list-style-type: none"> * Organizowanie wycieczek do gospodarstw ekologicznych. * Zakładanie małych hodowli – rzeżucha, pietruszka, szczypior. * Organizowanie spotkań ze specjalistami ds. Żywnienia (dietetyk).
<ul style="list-style-type: none"> * Porozumiewa się umiarkowanym głosem, unika hałasu. 	<ul style="list-style-type: none"> * Rozwijanie umiejętności mówienia cichym głosem. * Rozumienie znaczenia cichej zabawy i nie przeszkadzania innym. * Rozumienie znaczenia hałasu dla organizmu.
<ul style="list-style-type: none"> * Lubi zabawy ruchowe i ćwiczenia gimnastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> * Czynne uczestniczenie w zabawach ruchowych, terenowych, ćwiczeniach porannych, gimnastycznych, spacerach, wycieczkach. * Wykorzystanie potrzeby spontanicznego ruchu dziecka. * Doskonalenie sprawności fizycznej.
<ul style="list-style-type: none"> * Nie boi się wizyty u lekarza 	<ul style="list-style-type: none"> * Rozumienie potrzeby kontrolnych wizyt u lekarza pediatry i stomatologa. * Wskazywanie przykładów skutków niewłaściwego dbania o własne zdrowie.

PRZEDSZKOLAK JEST SAMODZIELNY

Standardy osiągnięć	Sposoby realizacji
<ul style="list-style-type: none"> * Samodzielnie porusza się po Przedszkolu (zna pomieszczenia przedszkolne i ich przeznaczenie) *Samodzielnie organizuje sobie miejsce pracy *Samodzielnie wykonuje określone polecenia *Nawiązuje kontakt z rówieśnikami *Radzi sobie w sytuacjach konfliktowych 	<ul style="list-style-type: none"> *Rozwijanie samodzielności i samowystarczalności *Samodzielne spożywanie posiłków zgodnie z przyjętymi normami i zasadami *Samodzielne ubieranie się (dostosowanie do możliwości rozwojowych dzieci) *Samodzielne włączanie się do zabaw z rówieśnikami * Pokonywanie sytuacji trudnych *Przekazywanie informacji o codziennych wydarzeniach w przedszkolu

VI. ZACHOWANIA NAWYKOWE U PRZEDSZKOLAKA

(wg. E. Zielińskiej i E. Gruszczyk –Kolczyńskiej)

„...Właściwe nawyki zachowania się w ważnych sytuacjach życiowych należy zautomatyzować w dziecięcym umyśle. Najpierw trzeba ukształtować daną czynność, a potem doprowadzić do automatycznego zachowania. Jeżeli to się uda, łatwiej dziecku będzie żyć w środowisku dorosłych i rówieśników, gdyż będą spostrzegać dziecko jako sympatyczne, dobrze ułożone i mądre. Uniknie się wtedy wielu sytuacji konfliktowych i niepotrzebnych napięć a dziecko będzie częściej nagradzane niż karane.

NAWYK POMAGANIA INNYM

W wieku przedszkolnym dziecko jest chętne do pomocy dlatego też, okres przedszkolny jest najlepszym okresem dla kształtowania potrzeby niesienia pomocy innym. Wystarczy pomaganie innym skojarzyć z przyjemnymi przeżyciami. Dorośli powinni więc okazywać radość czasami nawet przesadnie, gdy dziecko stara się pomóc, nawet gdy czyni to niezdarnie. Trzeba także w obecności dziecka głośno opowiadać o tym, co dobrego ono

zrobiło, a także jakie jest to ważne i potrzebne. Dzięki temu dziecko zaczyna rozumieć, że pomaganie innym jest ważną powinnością i że można czerpać z tego przyjemność.

NAWYK DBAŁOŚCI O PORZĄDEK

Przedszkolak potrafi już dostrzec ład i porządek i okazać zadowolenie i podziw z tego. Bałagan potrafi skojarzyć z niewygodą i kłopotami. Niedopuszczalne jest więc wyręczanie dzieci w pracach porządkowych, nawet wówczas, gdy dorosłemu się śpieszy. Gdy dziecko garnie się do pomagania i chce towarzyszyć dorosłym przy sprzątaniu, trzeba z tego skorzystać, chociaż może ono przeszkadzać. Problem w tym, że czynności porządkowe mają swoją logikę i dziecko musi to zrozumieć. Dlatego trzeba wielokrotnie organizować wspólne sprzątanie w następujący sposób:

- * najpierw pomóc dziecku dostrzec bałagan i uświadomić wynikające z tego kłopoty;
- * następnie pokazać dziecku, co i jak trzeba zrobić, a potem podpowiadać mu kolejne czynności;
- * na zakończenie okazywać dziecku radość, gdy uda mu się coś sensownie wykonać; nie karcić dziecka i wstrzymywać się od ciągłego poprawiania.

NAWYK SZANOWANIA CZYJEGOŚ WYSIŁKU

Dotyczy to zwyczajnych i codziennych spraw. Dziecko musi wiedzieć, że:

- * trzeba wytrzeć buty, bo się nabrudzi i mama będzie musiała umyć podłogę, a to jest trudna praca;
- * należy zamykać drzwi, bo otwarte drzwi przeszkadzają innym;
- * po posiłku naczynia odnosi się we wskazane miejsce (praca dyżurnych)
- * nie można rozrzucać przedmiotów, bo robi się bałagan i później trzeba sprzątać.

Dla rozwijania opisanych umiejętności wystarczy dzieciom uświadomić, jak one są ważne i potrzebne. Następnie trzeba być konsekwentnym w egzekwowaniu właściwych zachowań..

NAWYK WŁAŚCIWEGO ZACHOWANIA SIĘ PRZY STOLE

Dotyczy to wszystkich czynności wykonywanych w trakcie spożywania posiłków, a więc:

- * nakrywania do stołu i sprzątania po każdym posiłku;
- * siadania przy stole: dziecko ma umieć bez upominania usiąść właściwie na krześle, bez podpierania głowy i „pokładania się”, bez zadzierania nóg, przeciągania się i ziewania;
- * spożywania posiłku: dziecko ma zajmować się jedzeniem we właściwy sposób: nie wolno krzyczeć, wołać kolegów, ale można cicho rozmawiać z innymi osobami siedzącymi przy stole.

KSZTAŁTOWANIE DOBRZYCH MANIER PRZY JEDZENIU

Dziecko musi rozumieć, po co usiadło przy stole i czego się od niego oczekuje. Ważne są tu formy grzecznościowe: dziękuję, było smaczne, proszę, przepraszam ... itd.

Dobrych manier przy stole dziecko można nauczyć skutecznie, gdy dorośli:

- * sami przestrzegają zasad obowiązujących podczas jedzenia: stół nakryty, wszyscy zajmują swoje miejsca, dziecko także siada przy nakrytym stole;

- * zachowują się przy stole tak, aby stanowić dla dziecka wzór do naśladowania; estetycznie jedzą, nie grymaszą, potrafią podziękować za przyrządzenie posiłku i posprzątać po nim;

- * pytają dziecko, ile czego nałożyć na talerz, a potem podpowiadają życzliwie np. jak ma trzymać widelec, gdzie odłożyć pestkę z kompotu itd.;

NAWYK UKŁADANIA SIĘ DO ODPOCZYNKU

Odpoczynek czy zasypianie będzie dla dziecka łatwiejsze, gdy dorośli zadbają o jego poczucie bezpieczeństwa. Dlatego warto stworzyć ceremoniał dziecięcego rytmu dnia. Najlepiej, jeżeli czynności są stale wykonywane w tej samej kolejności. Układanie do odpoczynku, snu musi być sytuacją wyciszającą i miłą dla dziecka. Na polecenie dorosłego dziecko ma umieć zakończyć zabawę, rozbierać się i myć

NAWYK WŁAŚCIWEGO ZACHOWANIA SIĘ W TOALECIE

Nauka sygnalizowania potrzeb fizjologicznych to jedno z najważniejszych zadań stojących przed dzieckiem w pierwszych latach życia. Dorośli powinni nauczyć dziecko: korzystania z ubikacji, korzystania z papieru toaletowego, splukiwania wody po każdorazowym skorzystaniu z toalety, mycia rąk po każdorazowym skorzystaniu z ubikacji.

NAWYK SAMODZIELNEGO ROZBIERANIA SIĘ I UBIERANIA I DBANIA O SWOJE UBRANIA

Od tego zależy samodzielność dziecka. Rodzice są skłonni wyręczać dziecko w tych czynnościach, gdyż, albo nie mają cierpliwości, albo się śpieszą i nie przewidzieli czasu, jaki jest potrzebny dziecku na samodzielne zmaganie się z częściami swej garderoby. Trudno to zmienić, nawet wówczas, gdy wyjaśni się rodzicom, jak ważne jest to, aby dziecko umiało samodzielnie nałożyć i zdjąć ubranie, a także ułożyć je we właściwym miejscu.

Kształtowanie dobrych nawyków wymaga :

ZADOWOLENIA Z KAŻDEGO PRZEJAWU SAMODZIELNOŚCI

Dorosły nie może ciągle poprawiać, strofować i pokazywać miną że „jest nie tak”. Kiedy człowiek zaczyna się czegoś uczyć, na początku zawsze jest niezdarly i nieuważny. Nadmierne korygowanie dziecięcych czynności spowoduje, że dziecko skojarzy czynność,

której ma się nauczyć, z niezadowoleniem dorosłego i przykrymi doznaniem. Zamiast ćwiczyć, będzie unikać wykonywania tego, czego wymaga dorosły. Przewidując przykrości, będzie też bronić się płaczem i wstrzymywaniem się od działania. Grozi to wyuczeniem bezradności.

CIERPLIWOŚCI

Nie udało się raz, to nic. Trzeba pochwalić dziecko za wysiłek i tak długo ćwiczyć, podpowiadać czynności, zachęcać do ich wykonania, podtrzymywać w dążeniu do celu ,aż dziecku uda się je wykonać. Nie wolno zapomnieć o okazaniu radości z dziecięcego sukcesu i zachęcać do samodzielnego powtarzania.

SYSTEMATYCZNOŚCI I KONSEKWENCJI

Bez tego nie da się przekształcić czynności samoobsługowych w nawyki. Przykładem mogą być kłopoty z systematycznym myciem zębów. Mimo „smacznych past”, samo szczotkowanie zębów jest mało przyjemne. Nic dziwnego, że o konieczności mycia zębów trzeba dzieciom ciągle przypominać. Nawyk mycia zębów ukształtuje się dopiero po latach systematycznego, codziennego dbania o higienę jamy ustnej.

Podobnie jest z innymi nawykami higienicznymi. Nie należy oczekiwać od dziecka, że odczuje dyskomfort z powodu nieumycia rąk, nóg czy też twarzy itd. Dorosły musi ciągle pilnować, przypominać i chwalić, gdy dziecko samo chce zadbać o siebie i swój wygląd. Tylko w taki sposób można doprowadzić do ukształtowania nawyków higienicznych ”.

VII. SYSTEM MOTYWACYJNY

- * pochwała wobec grupy,
- * pochwała przed rodzicami,
- * obdarzenie dziecko szczególnym zaufaniem np. zwiększając zakres jego samodzielności
- * emblematy uznania (odznaka, naklejka ,pieczęćka...),

Nagradzanie właściwych form zachowania dziecka stanowi ważną dla jego rozwoju informację, jak powinno postępować. Stosując zasadę optymalnego efektu, mamy świadomość, że cokolwiek jest dobre dla dziecka, dobre jest dla niego tylko we właściwych proporcjach. Dotyczy to różnych czynników wpływających na rozwój dziecka, takich jak; uwaga, serdeczność, urozmaicenie doświadczeń, samodzielność, motywacja itp.

Dzieci potrzebują precyzyjnego określenia, co jest dozwolone, a czego nie wolno. Opracowując wspólnie z nimi „ Kodeks postępowania” musimy zarówno wspierać i motywować je do przestrzegania obowiązujących norm i zasad, jak również konsekwentnie

egzekwować go. Skutecznym środkiem wychowania są nagrody i pochwały. Uznanie i akceptacja mobilizują do dalszych wysiłków.

NAGRADZAMY ZA:

- * stosowanie ustalonych umów i zasad,
- * wysiłek włożony w wykonanie pracy, zadania,
- * wypełnienie podjętych obowiązków,
- * bezinteresowną pomoc innym,
- * stosowanie zasad ochrony przyrody,
- * aktywny udział w pracach grupy.

Ponoszenie konsekwencji za :

- * nieprzestrzeganie ustalonych norm i zasad współżycia w grupie i przedszkolu,
- * stwarzanie sytuacji zagrażających bezpieczeństwu i zdrowiu własnemu i innych,
- * zachowania agresywne,
- * niszczenie wytworów pracy innych, ich własności,
- * celowe nie wywiązywanie się z podjętych obowiązków

KONSEKWENCJE NIESTOSOWANIA SIĘ DO WSPÓLNIE USTALONYCH ZASAD

- * upomnienie słowne (przypomnienie obowiązujących zasad),
- * rozmowa – przedstawienie następstw zachowania (skłonienie dziecka do autorefleksji),
- * odsunięcie na krótki czas od zabawy,
- * poinformowanie rodziców o przewinieniu.

VIII. NAUCZYCIEL W RELACJACH Z DZIECKIEM

Jest właściwą osobą, która towarzyszy dziecku w odkrywaniu własnej interpretacji świata i własnych wartości, jest nauczycielem akceptującym dziecko, kierującym się w swoim postępowaniu miłością i dobrocią, nastawiony na modyfikowanie informacji dotyczących dziecka, szanujący jego godność osobistą, niepowtarzalność.

- * jest przyjacielem dziecka, wspiera go w rozwoju.
- * potrafi słuchać i rozumie dziecko
- * podąża za potrzebami dziecka
- * patrzy na świat oczami dziecka
- * posiada umiejętności negocjacyjne i mediacyjne a także spokój i poczucie humoru.
- * stosuje komunikację otwartą
- * zna i przestrzega prawa dziecka.
- * jest otwarty na problemy dziecka i jego otoczenia.
- * jest kreatywny i empatyczny,

- * umie przewidywać i planować zdarzenia
- * zawsze dotrzymuje umów, przyrzeczeń, dochowuje tajemnic.
- * potrafi przyznać się do pomyłek i błędów.
- * uwzględnia zróżnicowane potrzeby rozwojowe dzieci w codziennej pracy
- * wzbudza wśród dzieci z Ukrainy poczucie przynależności do grupy
- * różnicuje cele zajęć, metody uczenia i nauczania, formy pracy, zadań itp. w taki sposób, aby każde dziecko mogło osiągnąć postęp na miarę swoich możliwości.

Niezwykle ważnym zadaniem nauczyciela jest tworzenie warunków dla uzyskania przez wszystkie dzieci dobrej pozycji w grupie rówieśniczej. Pozycja, jaką dziecko zajmuje w grupie rówieśniczej, stanowi ważny czynnik rozwoju osobowości. Jeśli dziecko zajmuje dobrą pozycję czyli taką, która jest wyrazem sympatii i przychylności grupy, zdobywa poczucie własnej wartości. Dziecko odrzucone przez zespół traci wiarę w siebie, ma poczucie krzywdy, staje się niepewne, nieśmiałe lub agresywne. Należy pamiętać, iż koniecznym warunkiem zapewnienia dziecku sukcesu jest ukazywanie go w korzystnych sytuacjach wobec grupy, budzenie jego wiary we własne możliwości, wywoływanie zmiany stosunku dziecka do samego siebie, stopniowe włączanie go w zabawy i inne czynności.

NAUCZYCIEL W RELACJACH Z RODZICAMI

- * wspomaga rodziców w realizacji ich funkcji wychowawczej
- * pogłębia wiedzę rodziców - informuje o osiągnięciach i ewentualnych trudnościach dziecka
- * organizuje zajęcia ukraińsko-polskie z rodzicami
- * angażuje rodziców dzieci z Ukrainy do udziału w różnych projektach, konkursach przedszkolnych.
- * informuje rodziców o sposobach i możliwościach uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej i innej.
- * udostępnia informacje o możliwościach różnorodnego wsparcia dzieci z Ukrainy
- * kompensuje i wyrównuje braki wynikające z zawężonego środowiska społecznego lub niekorzystnej sytuacji rodzinnej.
- * wspólnie z rodzicami ustala tok postępowania i formy oddziaływań wychowawczych
- * uznaje prawo głosu rodziców w ważnych sprawach dotyczących dziecka
- * stwarza podstawy do budowania partnerstwa we współdziałaniu głównych środowisk edukacji dziecka
- * zna warunki życia dziecka i zainteresowania

- * odznacza się kulturą osobistą i taktem pedagogicznym

NAUCZYCIEL W RELACJACH Z PRZEDSZKOLEM

- * łatwo nawiązuje kontakty, jest komunikatywny
- * potrafi współpracować w zespole, jest koleżeński
- * identyfikuje się z przedszkolem i pracą pedagogiczną
- * potrafi zaplanować pracę opiekuńczo -wychowawczo – dydaktyczną zgodnie ze strategią rozwoju przedszkola
- * posiada wysokie kwalifikacje zawodowe i stale doskonali swój warsztat pracy dbając o swój rozwój
- * sumiennie i starannie przygotowuje się do zajęć z dziećmi
- * podejmuje z własnej inicjatywy różnorodne czynności , jest kreatywny

Nauczyciel- wychowawca aby lepiej rozumiał potrzeby i zachowanie dziecka, często nie takie, jakiego by się spodziewał, musi poznać dziecko i zobaczyć go takim, jakie jest naprawdę. Musi poznać najważniejsze informacje dotyczące etapów rozwoju dziecka, jego typowych zachowań, możliwości i umiejętności. Na tę znajomość składają się informacje dotyczące cech psychofizycznych wychowanków i ich zdrowia, znajomość warunków życia w rodzinie każdego dziecka, wiedza o właściwościach rozwojowych w danym przedziale wiekowym dziecka. Bez tego jest niemożliwe wspomaganie jego rozwoju . Wymienione prawidłowości są jednym z ważniejszych czynników kształtowania obrazu własnej osoby. Proces ten warunkowany jest przeżyciami związanymi ze stosunkiem do dziecka i w ogromny sposób przyczynia się do powstania przyszłego postrzegania siebie

IX. ZASADY WSPÓŁPRACY Z RODZICAMI

- * Poznanie środowiska rodzinnego wychowanków.
- * Przekazywanie rzetelnych informacji na temat dziecka, jego postępów i przyczyn trudności w zdobywaniu umiejętności i wiedzy.
- * Współdziałanie obu środowisk w celu ujednolicenia działań wychowawczych.
- * Stwarzanie pozytywnej atmosfery we wzajemnych kontaktach.
- * Inspirowanie rodziców do działań na rzecz grupy, przedszkola i ochrony środowiska.
- * Prowadzenie pedagogizacji rodziców.
- * Inicjowanie pomocy rodziców w ulepszaniu warunków pracy placówki.

INFORMACJA O POSTĘPACH EDUKACYJNYCH DZIECKA

- * służy jego rozwojowi , wskazuje jego mocne i słabe strony
- * motywuje do osiągnięcia postępów rozwojowych i edukacyjnych
- * służy jako podstawa do rozmowy z rodzicami
- * ułatwia kontakt z rodzicami, tworząc w ten sposób partnerski układ mający na celu pomoc dziecku w osiągnięciu jak najpełniejszego rozwoju

FORMY PRZEKAZYWANIA INFORMACJI

- * rozmowy indywidualne , konsultacje
- * zebrania ogólne i grupowe
- * kąçiki dla rodziców, informacja pisemna – arkusze diagnozy
- * zajęcia otwarte
- * wspólne uroczystości i imprezy – festyny.
- * tablica informacyjna

Janusz Korczak apelował do rodziców, opiekunów i wychowawców, aby powtarzali dziecku co dnia, że jest dobre, mądre, że może, że potrafi, a zawsze coś z tego zostanie. Zwracał uwagę na fakt, że okazywanie szacunku dla dziecka polega na zwiększaniu wymagań wynikających z wiary w jego rosnące możliwości. Dla dziecka, miarą własnej wartości powinny być jego sukcesy w działaniu, wzmacniane życzliwym wsparciem dorosłych.

X. ZASADY WSPÓŁPRACY ZE ŚRODOWISKIEM LOKALNYM

- * Kontynuowanie współpracy z Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną, placówkami oświatowymi i organizacjami społecznymi działającymi na terenie miasta Redy, Rumi Wejherowa poprzez udział w przygotowywanych imprezach i akcjach charytatywnych.
- * Organizowanie imprez kulturalnych dla rodziców i środowiska lokalnego.
- * Współdziałanie w pozyskiwaniu sponsorów na potrzeby związane z wychowaniem dzieci

XI. EWALUACJA

Miarą osiągnięcia celu programu profilaktyczno- wychowawczego będą :

1. UMIEJĘTNOŚCI DZIECKA

- * zna normy i zasady obowiązujące w przedszkolu,
- * wie co sprzyja i zagraża jemu samemu i kolegom,
- * jest samodzielne, bezinteresownie pomaga innym,
- * jest tolerancyjne,
- * podejmuje próby oceny swojego postępowania,

- * szanuje swoją i cudzą własność,
- * rozumie konieczność ponoszenia konsekwencji swojego postępowania,
- * zna swoje prawa i obowiązki,
- * działa na rzecz środowiska naturalnego
- * dostrzega i rozumie potrzeby innych , akceptuje ich odrębność
- * rozumie i przestrzega zasady zgodnego współżycia w grupie
- * potrafi kulturalnie zwracać się do innych, używa zwrotów grzecznościowych
- * ma poczucie własnej wartości, wiary we własne siły, możliwości i umiejętności
- * potrafi nazywać, wyrażać i kontrolować swoje emocje
- * wyraża swoje uczucia, potrzeby i oczekiwania, a także dostrzega je u innych
- * rozumie znaczenie dialogu w rozwiązywaniu sporów, potrafi argumentować swoje racje, oceny i odczucia
- * aktywnie spędza wolny czas, właściwie odżywia się, przestrzega zasad higieny.
- * zna i kultywuje tradycje rodzinne, lokalne, regionalne i narodowe
- * ma świadomość przynależności narodowej: rozpoznaje godło i barwy narodowe, rozumie pojęcie Ojczyzna
- * rozumie konieczność przestrzegania zasad zgodnego współżycia ze światem przyrody, przejawia postawy proekologiczne
- * rozumie potrzebę stosowania profilaktyki prozdrowotnej
- * zauważa sytuacje zagrażające bezpieczeństwu własnemu i innych, potrafi unikać zagrożeń
- * umie funkcjonować w środowisku zgodnie z przyjętymi powszechnie normami społecznymi
- * szanuje wartości: prawdę, dobroć, piękno, sprawiedliwość, uczciwość, życzliwość, szacunek, wyrozumiałość
- * rozumie swoje prawo do pomocy ze strony dorosłych w trudnych sytuacjach
- * potrafi cieszyć się z własnych sukcesów, docenia sukcesy innych, umie przyjmować porażki

2. DOBRA WSPÓLPRACA Z RODZICAMI

- * podejmują systematyczną współpracę z placówką,
- * są otwarci na rady i sugestie nauczyciela,
- * czują się współgospodarzami,
- * biorą czynny udział w pracach przedszkola,
- * służą radą i pomocą.

3. DOBRE EFEKTY PRACY NAUCZYCIELI

- * jednolite oddziaływania wychowawcze wszystkich nauczycieli,
- * bliższy kontakt z dzieckiem, akceptowanie jego podmiotowości,
- * wzrost poziomu kompetencji wychowawczych.

SPOSOBY EWALUACJI

- * analiza dokumentów – dzienniki, plany wynikowe grup, arkusze umiejętności,
- * arkusze obserwacji,
- * ankiety – kierowane do rodziców , nauczycieli,

Za realizację programu profilaktyczno-wychowawczego odpowiedzialne są wszystkie nauczycielki.

Zadania realizowane będą wspólnie z rodzicami.

W ewaluacji uwzględnia się opinie wychowanków, rodziców, nauczycieli, pracowników przedszkola, przedstawicieli organów prowadzących oraz sugestie nadzoru pedagogicznego.